

Effekterna av alternativa medier

Hur alternativa medier påverkar de ungas världsbild

Annette Allen

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Kulturproduentskap
Identifikationsnummer:	8299
Författare:	Annette Allen
Arbetets namn:	Effekterna av alternativa medier: Hur alternativa medier påverkar de ungas världsbild.
Handledare (Arcada):	John Grönvall
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Sociala medier såsom Youtube, Facebook, and Twitter, har gjort det lätt för många människor att skapa karriärer på dessa plattformar. Detta har lett till att information lättare kan spridas från person till person, vilket i sig lett till att traditionella medier nu konkurrerar med sociala medier, eller alternativa nyhetsmedier, över publik. Andra följder är att man kan inte alltid veta vilka nyheter som är sanna och vilka som är falska, speciellt när det kommer från en person på internet.</p> <p>I den här forskningen går jag igenom ungdomars användning av sociala medier som nyhetskällor, för att få svar på hur stor påverkan de har på deras världssyn.</p> <p>.</p>	
Nyckelord:	traditionella medier, sociala medier, fake news
Sidantal:	25
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	
Identification number:	8299
Author:	Annette Allen
Title:	The Effects of Alternative Media: How alternative media affects young people's worldview.
Supervisor (Arcada):	John Grönvall
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>Social media platforms, such as YouTube, Facebook & Twitter, has made it possible for regular people to create careers on these platforms. This has led to information spreading much easier from person to person, and traditional news outlets are now competing with these social media platforms, or alternative news media, over viewership. However, this has also led to it being much more difficult to difference between real news and fake news, especially if it's not coming from a credible source.</p> <p>In this study, I aim to find out how much young people use social media to get their news, to answer the question of how it affects their worldview</p>	
Keywords:	mainstream media, social media, fake news
Number of pages:	25
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
1.1	Syfte och forskningsfråga	5
1.2	Metod.....	5
2	BAKGRUND OCH EMPIRI	6
2.1	Traditionella medier i konkurrens med sociala medier	6
2.2	Politik på sociala medier.....	7
2.3	Sociala medier och Fake News.....	9
3	RESULTAT	10
3.1	Nyhetsmedier i vardagslivet	11
3.2	Mediernas agenda.....	12
3.3	Wikileaks	15
3.4	"Fake News" och konspirationsteorier.....	19
3.5	Syner på framtiden	22
4	ANALYS	25
4.1	Alternativa och traditionella medier	26
4.2	Den politiska inriktningen	26
4.3	De populäraste publikationerna och kommentatorerna?	27
5	SAMMANFATTNING	29
	Källor	31

1 INLEDNING

Plattformar såsom Facebook, Youtube och Twitter har på kort tid skapat möjligheter för enskilda individer att skapa egna karriärer via dessa kanaler. Det kan vara allt från vloggar (bloggar i videoformat) om mode till politiska kommentatorer. Politiska kommentatorer i det här sammanhanget betyder alltså personligheter på internet, främst Youtube, som talar om politik och erbjuder sina egna åsikter om saken.

Detta har dock lett till att de traditionella medierna nu konkurrerar med de politiska kommentatorerna på internet över publik. Enligt den senaste undersökningen av Reuters har förtroendet hos folket för de traditionella medierna sjunkit avsevärt under de senaste fem åren. En annan Reuters-undersökning från 2019 visar även att framför allt ungdomar inte nödvändigtvis ens vänder sig till de traditionella medierna för att få sina nyheter.

1.1 Syfte och forskningsfråga

Syftet med den här forskningen är att undersöka hur ungdomar använder sig av alternativa medier framför de traditionella medierna. Målsättningen är att få en uppfattning över hurudan roll dessa medier potentiellt spelar inom samhället. För att uppnå detta mål ämnar jag få svar på följande forskningsfråga:

- ” Hur påverkar de alternativa medierna ungdomars uppfattning om omvärlden?”

Därtill strävar jag att få svar på följande hjälpfrågor:

- Hur mycket använder ungdomar sig av de alternativa medierna i jämförelse med de traditionella medierna?
- Hur stor roll spelar ungdomarnas politiska inriktning?
- Vilka är de populäraste publikationerna och politiska kommentatorer?

1.2 Metod

Jag har valt att göra en kvalitativ forskning då detta gäller att tolka och analysera data, men inte komma fram till en slutsats baserad på statistik. Kvalitativ forskning passar bäst

när man vill undersöka samhällsfenomen, och medier i sig är ett vardagligt samhällsfenomen. Bland de positiva aspekterna med en kvalitativ undersökning är att den ger rum för att få nya inblickar i hur människor tänker och upplever händelser. (Scribbr, 2020)

Som metod har jag valt att hålla fyra olika fokusgrupper under våren 2020. Deltagarna var i åldrarna 17–25 år. De yngsta gick ännu i gymnasiet, för vilka jag hade specialtillstånd från en vårdnadshavare, medan några av de äldsta hade just avlagt en universitets- eller högskoleexamen.

2 BAKGRUND OCH EMPIRI

I det här delkapitlet går jag igenom teorin för min forskning. Teorin är baserad på fem olika böcker skrivna av olika författare för att få ett bredare perspektiv över bakgrunden. Delkapitlet är indelade i att först diskutera sociala medier överlag, sedan politik på internet och till sist ämnet Fake News.

2.1 Traditionella medier i konkurrens med sociala medier

Internet fick sin framfart ungefär vid mitten av 1990-talet, och tio år senare hade så gott som hälften av befolkningen tillgång till internet. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att stora skillnader existerar än i denna dag mellan olika länder. I länder såsom USA och Kanada har en betydligt större mängd av befolkningen tillgång till sociala medier, medan en betydligt mindre mängd har det i länder såsom Nicaragua och Honduras. (Weibull & Wadbring, 2020)

I sin bok, *Social Media Communication*, skriver Harris Lipschultz att år 2005 hade endast 5% av befolkningen i USA ett konto på sociala medier, En 2019 undersökning från Pew Research visar dock att sju av tio konton var aktiva. Vad som började som ett fenomen bara studeranden höll på med har på 16 år utvecklats till någonting som även världsledare använder för att nå ut till miljontals människor världen över. Harris Lipschultz skriver också att ungefär två tredjedelar av befolkningen i USA åtminstone delvis får sina nyheter från sociala medier. De tre största sajterna är Youtube (73%), Facebook (69%) och Instagram (37%). Andra sajter består av Pinterest, LinkedIn, Snapchat, Twitter, Whatsapp och Reddit.

En annan skillnad mellan sociala medier och traditionella medier är interaktiviteten mellan tittarna, läsarna och lyssnarna (Weibull & Wadbring, 2020). Till skillnad från de traditionella medierna är det främst användarna på sociala medier som skapar innehållet på de sociala medierna. I samma bok beskriver de hur de traditionella medierna allt mera försökt bryta sig loss från den ”envägskommunikation som tidigare varit självklar” (Weibull & Wadbring, 2020) och i stället bli mera interaktiv för att bättre passa in på de sociala medierna. Det negativa med att läsarna integrerar med varandra online är att samtalsämnet ofta har en tendens att spåra ut.

Ett första sätt som detta skedde på, var att låta läsarna – för det gällde framför allt dagspressen – delta och kommentera innehållet i tidningarna online, för på så vid på digital väg skapa en relation till dem. Delvis är det jämförbart med insändare, men utrymmesmöjligheterna är förstås väldigt olikartade på papper respektive online. Samtidigt kan kommentarsmöjligheterna knappast sägas ha varit interaktiva, om man med interaktivitet menar att två parter integrerar med varandra. Journalisterna deltog mycket sällan i de diskussioner som uppstod i anslutning till artiklar som de skrivit. Det är snarare läsare som integrerat med varandra, och oftast har tråden redan efter några få inlägg ändrat innehåll i förhållande till den artikeln som kommenterats. (Weibull, Wadbring, 2020)

Speciellt konkurrerar de traditionella medierna med de sociala medierna om ungdomarnas intresse. En undersökning från Reuters 2019 visar att människor under 35 inte konsumerar medier på samma sätt som de äldre generationerna. Artikeln från Reuters berättar att samtidigt som ungdomar vill hålla sig informerade över vad som händer i världen, så vill de även bli underhållna. Framför allt Generation Z söker information från sociala medier i stället för traditionella medier mera än någon annan generation tidigare. Man kan samtidigt som man kollar upp vännernas uppdateringar även titta på de senaste nyheterna. I den brittiske dagstidningen The Guardian skrev journalisten Angie Pitt det följande om hur ungdomar använder media.

Traditional ways of consuming news are dying out, that is undeniable. Ofcom tells us young people aren't watching TV news bulletins. We knew this: we've known for years that we have to find ways to reach new audiences, and new ways to package information about the world in an accessible way. Mainstream TV news bulletins have never been aimed at children, and now young people are given more choice they naturally choose platforms that speak to them, and are likely to continue to do so into adulthood. We can't assume that young people will ever replenish adult TV news audiences. But is this really a reason to panic? Or could we instead celebrate the independence of young people, embrace this change and adapt to it? (The Guardian, 2019)

2.2 Politik på sociala medier

Huruvida internet hjälper att knyta samman människor av olika ideologier eller bilda så kallade ekokammare är en fråga som forskare länge ställt. I sitt kapitlet *Social Media*,

Echo Chambers, and Political Polarizations skriver professor Pablo Barberá om “cyberbalkanisering”, en term som uppfanns redan 1996 av Marshall Van Alstyne och Erik Brynjolfsson. Cyberbalkanisering i frågan om samhällsdebatter syftar på när människor medvetet söker sig till åsikter och ideologier som stämmer in på deras egna uppfattningar, samtidigt som de undviker motsatta åsikter.

I samma artikel tar Barberá upp en undersökning av professor Robert Putnam från år 2000, där Putnam tar upp att trots att internet gör det möjligt för människor med åsikter ytterom periferin har detta fenomen förekommit långt före internet fanns. Som motargument lyfter Barberá upp att detta behöver inte nödvändigtvis vara en negativ sak. Ett exempel är den privata Facebook-gruppen ”Pansuit Nation”, där Clinton-supportrar fritt kunde diskutera valet utan att behöva oroa sig för trakasserier från Trumps anhängare.

Hatpropaganda är någonting som har blivit väldigt vanligt på sociala medier. Detta skriver professor Alexandra A. Siegel i sin artikel *Online Hate Speech*. Hon argumenterar dock att trots den ökade mängden av hatpropaganda, så finns det ingen koncis definition av vad det innebär.

There is no single agreed on definition of hate speech – online or offline – and the topic has been hotly debated by academics, legal experts, and policymakers alike. Most commonly, hate speech is understood to be bias-motivated, hostile, and malicious language targeted at a person or group because of their actual or perceived innate characteristics (Cohen-Almagor 2011; Faris et al. 2016). However, as Sellars (2016) argues, “for all of the extensive literature about the causes, harms, and responses to hate speech, few scholars have endeavored to systematically define the term.” (Siegel. A, 2020)

På Grund av att definitionen för vad hatpropaganda innebär kan det därför vara svårt att upptäcka det när man ser det. Siegel argumenterar att det däremot är alldeles för trångsynt att endast definiera hatpropaganda som tal som är direkt hotfullt mot en människa eller människogrupp på grund av arbiträra orsaker. Att dessutom peka ut specifika grupper på internet som ägnar sig åt hatpropaganda har också visar sig vara en utmaning, trots olika försök.

I samband med att hatpropaganda har ökat på sociala medier har även nationalistiska åsikter fått starkt fotfäste på plattformar såsom Facebook, Twitter och Youtube. I sin bok *Nationalism on the Internet: Critical Theory and Ideology in the Age of Social Media and Fake News* undersöker professor Christian Fuchs nationalismens uppkomst på sociala medier. I boken beskriver han hur framför allt högerinriktade politiker använder sociala medier till att sprida sina ideologier.

The two critical discourse analyses of nationalism online show that contemporary nationalism stands in a relation to top-down leadership, the friend/enemy scheme, and militarism/law and order politics. Together, these four interlinked elements form the ideology of right-wing authoritarianism. Far-right social media profiles act as media that choreograph the online nationalism of dissatisfied and anxious citizens who channel their frustrations, fears, and disappointments into online nationalism and (new) online racism. Social media's anonymity, high speed, superficiality, personalisation, individualisation, interactivity, attention economy, structures of reputation accumulation, and its networked and multimedia character support the spreading of far-right ideology online. (Fuchs, 2020)

Andra kännetecken för nationalism är uppmärksamheten som läggs ner på symbolik, händelser, och media systemet i det vardagliga livet (Fuchs, 2020).

2.3 Sociala medier och Fake News

År 2017 var valdes ordet "Fake News" till Word of the Year av Collins English Dictionary (Fuchs, 2020). De definierade Fake News som sensationella nyheter som medvetet missleder publiken. Falska nyheter saknar journalistisk integritet och hittas för det mesta på sociala medier.

I boken *Nationalism on the Internet* hänvisar Fuchs till en propaganda modell som Noam Chomsky och Edward S. Herman gjorde upp 1988 över hur mediernas kapitalistiska och ideologiska partiskheter föredrog speciella intressen. De argumenterade för fem olika faktorerna som bidrog till att skapa diverse partiskheter: a) privat egendom, b) monopoler, c) starka aktörer, d) stora organisationer och lobbygrupper, och e) ideologier. Dessa faktorer existerar för att skapa en alternativ bild av klassamhället och behålla ett kapitalistiskt styre (Fuchs, 2020).

So, fake news is not new. It is at least as old as the tabloid press, for which it serves as a means for increasing its audience, sales, advertising rates, and profits. Lies, scandalization, and tabloidization are profit strategies. Fake news is news that pretends to give a true picture of the world but does not correspond to reality. It is a way of trying to misinform citizens and to manipulate reality by spreading lies. (Fuchs, 2020)

I samma bok argumenterar Fuchs även att termen "Fake News" på sistone blivit problematisk, i och med att Donald Trump och andra högerextremister använde den för att trivialisera medier som kritiserade dem. Nyhetsmedier som annars anses vara trovärdiga – såsom The New York Times och CNN – anklagades för att sprida falska nyheter, medan nyheter som verkligen är falska nyheter ansågs vara sanna.

"Lies are presented as truth, truth as lies." (Fuchs, 2020)

I en studie av forskarna Maria Glenski, Svitlana Volkova och Srijan Kumar, *User Engagement with Digital Deception*, skriver de att ungefär 68% av amerikanerna får sina nyheter från sociala medier. De skriver också att dock 57% av dessa medieanvändare anser att nyheterna till största delen inte är sanningsenliga. Det betyder dock att 43% tror – åtminstone delvis – att nyheterna de konsumerar är sanningsenliga.

Skribenterna beskriver tre huvudsakliga problem när det kommer till hur nyheter och information sprids på internet. Det första problemet är att användare av sociala medier har vad de beskriver som en ”truth bias” (översättning: sannings partiskhet), där de tror på att kommentatorerna på internet berättar sanningen. Mycket av informationen på sociala medier är små klipp av olika händelser, vilket kan göra det svårt för en vanlig användare att göra en informativ bedömning. Ett annat problem när det kommer till information på internet är att folk inte alltid tänker på vad de läser, utan skummar igenom texten. Undersökningar visar att när människor tänker kritiskt och evaluerar det de läser är de mera garanterade att uppfatta falsk information. Det tredje problemet är gemensamheten användarna finner med likasinnade på sociala medier. (Glenski, Volkova & Kumar, 2020)

As reliance on social media as a source of news remains consistently high and the reliability of news sources is increasingly debated, it is important to understand not only what (mis) and (dis)information is produced, how to identify digital deception at course and fine granularities, and which algorithmic or network characteristics enable its spread how, but also how users (humans and automated alike) consume and contribute to the (mis) and (dis)information cycle. For example, how do users react to news sources of varied levels of credibility and what commentary or kinds of reactions are presented to other users? (Glenski, Volkova & Kumar, 2020)

3 RESULTAT

I det här kapitlet kommer jag att gå igenom resultatet från de fyra fokusgrupperna som hölls under våren 2020. Delkapitlen är delade enligt frågorna jag ställde dem. Förutom Grupp 1 fick alla grupper samma frågor som jag skickat dem på förhand.

Jag hade även föreslagit åt dem att innan intervjun titta på dokumentären ”The Great Hack”. Filmen är en dokumentär som handlar om hur organisationen Cambridge-Analytica använde sig av sociala medier (såsom Facebook) för att påverka hur folk i vissa områden röstade i valet av Brexit och valet av Trump 2016. Alternativt kunde de se på en 15-minuters TED-talk av Carole Cadwalladr som också handlar om Cambridge-Analytica. Dock var det endast deltagarna i Grupp 4 som hade sett både filmen och TED-talken.

De fem huvudfrågorna jag ställde dem var:

1. Hur ofta följer ni med nyheterna per vecka?
2. Vilken agenda tror ni medierna ni följer har?
3. Vad anser ni om WikiLeaks?
4. Alternativa medier blir ofta anklagade för att sprida ”fake news” och konspirationsteorier? Varför tror ni det, och vad tycker ni om det?
5. Hur tror ni världen kommer att se ut om femtio år?

Alla citat från deltagarna är skrivna som blockcitat. Citaten från Grupp 2 är översatta från finska till svenska.

3.1 Nyhetsmedier i vardagslivet

I det första delkapitlet kommer jag att gå igenom diskussionerna för den första frågan: ”Hur ofta följer ni med nyheterna per vecka?” Till de traditionella exemplaren räknas bland annat Tv-nyheter, dagstidningar, kvällstidningar (till viss mån) och radio. Till de mera alternativa räknas sociala medier, såsom Facebook och Twitter.

TV nyheter ser jag nästan alls inte på, men (...) Svenska YLE brukar jag se på (...) om jag inte har något annat att göra. (Person A, Grupp 1) [Exempel 1]

Jag följer nyheterna när jag inte har för mycket att göra på jobbet. (Person A, Grupp 2) [Exempel 2]

Det beror på om det finns något intressant på nyheterna. (Person A, Grupp 3) [Exempel 3]

Man ser ju inte på Tv-nyheterna alla dagar, men man läser nog tidningsnyheterna alla dagar. (Person A, Grupp 4) [Exempel 4]

För många är nyheterna en vanlig del av vardagslivet, även för unga människor. Den vanligaste källan som nämndes i grupperna 1, 3 och 4 var svenska YLE, då de ansåg att artiklarna var—förutom svenskspråkiga—informativa och relevanta. De uppskattade också att läsarna kan skriva kommentarer till artiklarna och engagera sinsemellan med varandra.

I den finskspråkiga Grupp 2 var det mest MTV Uutiset, Ilta-Sanomat och Iltalehti som deltagarna främst vände sig till på daglig basis. Även YLE och Helsingin Sanomat dök upp som informationskällor, men MTV Uutiset var den kanal de alla var överens om. Enligt Person B är MTV Uutiset enkla att följa med, och hen anser att de har ingen orsak

att ljuga åt sina tittare. Trots det anser hen att det är viktigt att kolla andra nyhetskällor för att se vad de säger om ämnet.

Bland utländska medier som dök upp var de brittiska medierna BBC och The Guardian de som främst nämndes.

I alla fall Guardian är en rätt så pålitlig källa, och det är alltid intressant att höra om internationella händelser från ett annat lands perspektiv. (Person B, Grupp 3) [Exempel 5]

Bland de alternativa medierna var Twitter, Facebook och Instagram de plattformar som nämnes mest. Även Youtube dök upp som en informationskälla, dock inte lika ofta som de andra plattformarna.

Om en vän delar en artikel på Facebook som jag tycker är intressant så trycker jag på den. Tyvärr finns risken att det är clickbait, och sanningen är någonting helt annat. (Person A, Grupp 2) [Exempel 6]

Östnyland följer jag på Instagram. (...) De brukar sätta i sina storys korta förklaringar med bilder och sedan någon rubrik (...) så kan man swipa upp och så kommer den där artikeln i fall man fastnar för den. (Person B, Grupp 4) [Exempel 7]

Några exempel på politiska kommentatorer som dök upp var bland annat Stephen Crowder, Ben Shapiro, Alex Jones, och Joe Rogan.

På Youtube är det mest Steven Crowder som jag ser på. Men det är nog inte så ofta. Den enda jag egentligen ser på är Joe Rogans Podcast. (Person A, Grupp 1) [Exempel 8]

Ibland har jag sett klipp från Ben Shapiro, men jag söker nog inte upp honom. Han är underhållande, men det är inte i min smak. Sen får vi inte glömma Alex Jones. Jag medger att när jag första gången såg honom så tyckte jag han var rolig, men nu när man hört mera så är det bara äckligt vilka lögner han sprider. (Person D, Grupp 4) [Exempel 9]

Jag hade förväntat mig att många av deltagarna läsa de finska medierna, men att så här några talade om alternativa medier var en aning överraskande. Vissa av deltagarna hade just blivit färdiga från universitet, så de hade jag förväntat mig att skulle hellre läsa de traditionella medierna. Däremot att så många av de yngsta inte gjorde det hade jag inte förväntat mig.

3.2 Mediernas agenda.

Det här delkapitlet handlar om mediernas agenda, det vill säga vilken avsikt tror deltagarna att medierna de följer har? Vad jag främst försökte få ut av deltagarna var att höra vilken politisk avsikt tror de att medierna har.

När jag tittar på nyheter så tänker jag inte ens på den politiska åskådningen. (Person B, Grupp 2) [Exempel 10]

[Journalistiketik] är en myt. Ingen kan vara perfekt objektiv i alla situationer. Alla har sin egen drive, sin egen agenda, så alla (...) skriver sin version. (Person B, Grupp 3) [Exempel 11]

Man måste vara försiktig över vad man tar emot. Det är viktigt att vara öppen för vad folk säger, men ändå vara kritisk till vad man läser. Man skall alltid fråga: ”Kan det här vara sant?”. (Person B, Grupp 4) [Exempel 12]

Frågan ”Viken agenda tror ni medierna ni följer har?” gav upphov till många intressanta diskussioner. Frågan är medvetet löst skriven så att deltagarna skulle ha möjlighet att tolka den såsom de själva tyckte.

I Grupp 2 hölls diskussionerna främst kring skillnaden mellan dagstidningar (Helsingin Sanomat) och kvällstidningar (Ilta-Sanomat och Iltalehti). Den allmänna konsensusen bland deltagarna var att Helsingin Sanomat—oavsett agenda—ändå strävar till att rapportera sanningsenligt åt sina läsare, medan kvällstidningarnas primära agenda är att tjäna pengar via clickbait artiklar.

”Definition of clickbait: something (such as a headline) designed to make readers want to click on a hyperlink especially when the link leads to content of dubious value or interest” (Merriam Webster)

“articles, photographs, etc. on the internet that are intended to attract attention and encourage people to click on links to particular websites” (Cambridge Dictionary)

Diskussionerna rörde sig även kring det politiska spektrumet gällande ekonomiska policyn och kulturella policyn. Även om en mediasajt är för samkönade äktenskap, har en positiv syn på invandringspolitik och anser att kvinnor skall ha rätt till abort betyder det inte nödvändigtvis att de också är för fackföreningar och existensminimum. De amerikanske nyhetskanalerna MSNBC och CNN kom upp som exempel över sådana plattformar. Däremot är det fullt möjligt att vara för välfärdssamhälle, men inte för kulturella framsteg. Istället för att peka ut en specifik nyhetssajt togs sannfinländarna upp som exempel.

Men nog väljer jag hellre att lyssna på de medier som stöder kulturella framsteg, även om jag inte håller med deras ekonomiska principer, än motsatsen. (Person A, Grupp 2) [Exempel 13]

I Grupp 3 kretsade diskussionerna främst kring journalistiketik, och vad som är viktigare: kritiskt tänkande eller objektivitet. Person B var den som hade de starkaste åsikterna om

ämnet och var ganska långt den som ledde diskussionen. Just runt det här ämnet debatterade deltagarna ivrigt med varandra, då Person B hade starka åsikter som de övriga inte riktigt höll med om.

Som svar på frågan ”Vilken agenda tror ni att YLE har?” fick jag de följande svaren.

[Agendan] är det som tolkas vara populärt vid en tidpunkt bland journalister i Finland.” (Person B, Grupp 3) [Exempel 14]

Person C hade ett annat svar på samma fråga:

Att informera.” (Person C, Grupp 3) [Exempel 15]

Vid frågan om det dock är viktigare att medierna är objektiva eller kritiska så var gruppen ganska långt eniga om att medierna bör vara en blandning av båda.

Den här gruppen var även den som förhöll sig mest kritisk till alternativa nyhetsmedier. Motiveringen var att det är svårt att veta vad som är sant och vad som är falskt.

Grupp 4 var den grupp som hade mest att säga till om ämnet—både gällande de traditionella medierna och de alternativa medierna.

Jag tycker (...) att många nyheter har blivit (...) mera subjektiva, de skriver mera sin egen åsikt i tanken än att de faktiskt bara rapporterar nyheten så att alla får klart bestämma sin egen åsikt. (Person A, Grupp 4) [Exempel 16]

Den här gruppen talade aktivast om konspirationsteorier, mediernas vilja att föra fram sin egen agenda och hur man helt enkelt inte kan lita på nyheterna längre på samma sätt som man tidigare kunde. Ett exempel på en tidning som hade en klar högerdriven agenda var den finska tidningen MV Lehti.

En tidning som har en tydlig agenda är MV Lehti. Den är invandrarfientlig, den är allt annat än man skulle tänka en demokratisk stat står för. (...) MV Lehti får det att se ut som att fast det är en finländsk medborgare som gjort någon crime, så får den där artikeln ändå det att se ut som att det var en invandrarers fel. Det är jätte tydligt i den tidningen. (Person B Grupp 4). [Exempel 17]

Effekten av dessa nyheter diskuterades också aktivt i samband med MV Lehti, samt även så kallade dramachannels på Youtube (några specifika nämndes inte). Trots att källan som bäst är tveksam finns det flera som tror på vad de ser och läser utan något som helst kritiskt tänkande. Deltagarna diskuterade hur viktigt det är att kontrollera källan, vem är det som har skrivit och vad säger andra publikationer. Även internetforums, såsom Reddit, togs upp som exempel på sidor där det är lätt för falska nyheter att spridas, då de som

skickar inlägg är vanliga människor som endast är intresserade av att sprida sin egen agenda. Andra ämnen som diskuterades var bland annat Covid-19. Person A berättade hur människor på Facebook delar artiklar som skriver att viruset är ett vapen som Kina utvecklat för att ta ner västvärlden.

[Konspirationsteorier] är roliga, men man måste vara källkritisk. (Person D, Grupp 4) [Exempel 18]

Som motpunkt till MV Lehti nämndes senare Iltä-Sanomat och Iltalehti. Liksom Grupp 2 beskrev Grupp 4 artiklarna som ”clickbait” och ”chocknyheter”. Under tiden som intervjun höll hade båda tidningarna hårt gått an Sannfinländarna, och sa att de gärna skulle läsa om någonting annat.

Gällande de traditionella finska medierna var de dock relativt positivt inställda, trots att de ansåg att även de tappat objektiviteten och blivit mera subjektiva.

De lämnar nog bort en hel del nyheter som man skulle vara intresserad av, bara för att inte väcka oro. (Person C, Grupp 4) [Exempel 19]

Allt flera medier runtom i världen blir anklagade för att inte vara helt objektiva, så detta var en intressant diskussion att ha med deltagarna. Några ansåg att även de finska medierna håller på att tappa greppet (se Exempel 16), men för det mesta var deltagarna överens om att de finska medierna är bland de bästa i världen.

3.3 Wikileaks

I det här delkapitlet går jag igenom Wikileaks och dess grundare, Julian Assange. Wikileaks har både starkt kritiserats och starkt prisats. Det var mest med tanke på sidans inflytelse under presidentvalet 2016 som jag valde att fråga deltagarna om deras åsikter angående ämnet. Några som har försvarat Julian Assange och Wikileaks är den amerikanske samhällskritikern Noam Chomsky.

(...) The Assange arrest is scandalous in several respects. One of them is just the effort of governments, and it's not just the US government. The British are cooperating, the Ecuador is now of course cooperating, Sweden before had cooperated. The efforts to silence a journalist, who was producing materials that people in power didn't want the (...) multitude to know about. That's basically what happened. Wikileaks was producing things that people ought to know about those in power. People in power don't like that, so therefore we have to silence it. (Chomsky, 2019)

Följande citat är utvalda från gruppdiskussionerna om Wikileaks.

Folk har rätt till yttrandefrihet och att säga vad de vill. Det är inte okej för staten att hemlighets hålla saker från folket, så om du vet någonting tycker jag det är bra att det finns någonstans att säga det. Men eftersom det här är statliga angelägenheter som oftast är klassificerade – för bra orsaker. Så om någon sitter med den här informationen och inte vet vad hen har och vilken påverkan den här informationen har, men ändå sätter ut det för alla att se, kan det fast leda till ett tredje världskrig. Men jag tror inte att det är sådan information som släpps ut där. (Person A, Grupp 2) [Exempel 20]

De har ganska mycket makt att själva bestämma vad de vill berätta och inte vill berätta.” (Person C, Grupp 3) [Exempel 21]

”Om man nu tänker att (...) man vill att folket skall ha möjlighet att veta vissa saker som annars inte skulle komma fram, men (...) militära strategier och liknande uppgifter borde inte tillåtas att publiceras.” (Person D, Grupp 4) [Exempel 22]

Wikileaks och Julian Assange är nästan alltid ett kontroversiellt ämne. En av de mest kända läckorna, ”Iraq War Logs”, är den största klassificerade militära läckan någonsin och innehöll 391 832 dokument gällande kriget i Irak. En annan stor läcka skedde 2016 när Wikileaks publicerade över 44 000 e-postmeddelanden från ledarna inom Demokratiska partiet, vilket ledde till att Demokraterna anklagades för att rigga primärvalet för Hillary Clinton mot Bernie Sanders.

Överlag förhöll sig deltagarna positiva till principen av Wikileaks och visselblåsare i allmänhet. Den allmänna uppfattningen var att det är bra att det finns mediaplattformar som informerar massorna om sådant de kanske inte nödvändigtvis skulle få från vanliga nyhetskanaler—men som de ändå behöver få veta.

Grupp 4 var den grupp som dock förhöll sig mest skeptisk till Wikileaks samt hade mest att säga om ämnet. Både den journalistiska etiken kritiserades samt motiven bakom läckorna.

Tanken med Wikileaks var att de skulle avslöja artiklar och filmer och dokument så att alla skall få tillgång till den fakta som finns. Nu har det tyvärr blivit att de tar pengar för att läcka ut information. (Person B, Grupp 4) [Exempel 23]

Det första som kom upp var Irak-dokumentet, och konsekvenserna de fick för de inblandade. Person A var den mest kritiska till ämnet och hade följande att säga om saken:

[Dokumentet] satte många liv i fara. Soldaternas namn läcktes, varav många av dem var undercover agents (Person A, Grupp 4). [Exempel 24]

Person B var inne på samma spår, och fortsatte Person A:s tankegångar.

Många av dem måste avbryta sina uppdrag för om fel person ser det där så är de genast döda. (Person B, Grupp 4) [Exempel 25]

Även Person C och Person D, som förhöll sig mera positivt till Wikileaks än de två andra, hade inte heller en positiv syn på Irak-dokumentet.

Allt behöver alla inte veta. (Person D, Grupp 4) [Exempel 26]

Att sätta andra människors liv i fara är inte rätt gjort av en person. (Person C, Grupp 4). [Exempel 27]

Däremot var de mera positiva till e-postmeddelanden från Demokratiska partiet, och informationen som kom ut. De diskuterade ingående den demokratiska processen i USA, hur de två partierna egentligen är ganska likadana och hur djuprotad korruptionen i landet är.

Lustigt att ett land som startar krig i demokratins namn inte kan få sin egen demokrati att fungera. (Person D, Grupp 4) [Exempel 28]

Även Person A hade nästan ingenting negativt att komma med när det gällde e-post läckan.

I alla fall har inte liv satts i fara på grund av några e-post som avslöjar korruption har läckts. (Person A, Grupp 4) [Exempel 29]

Diskussionen tog sig ganska snabbt in på visseblåsare överlag, och den här var den enda gruppen som även tog upp Edward Snowden. Gällande Snowden förhöll de sig överväldigande positivt, och trots att de visste att vi inte har ett privatliv på internet så tyckte de att informationen Snowden släppte ut var viktig för allmänheten.

Jag tyckte han gjorde en jätte bra sak. (Person A, Grupp 4) [Exempel 30]

Man har ju vetat sedan 70-talet, men jag håller med om att vi förtjänade att få veta det. (Person B, Grupp 4) [Exempel 31]

Grupp 3 var mera positiva än Grupp 4, trots att de där också hade vissa invändningar. Den största frågorna de diskuterade var gällande yttrandefrihet och vad som är acceptabelt att publicera för allmänheten.

Det är ju en sak att publicera korruption, men vad om de får tillgång till kärnkraftskoder? (Person A, Grupp 3) [Exempel 32]

Dock var de överens om att de positiva aspekterna med Wikileaks väger högre än de negativa sidorna.

Jag tycker det är väldigt viktigt för yttrandefriheten att Wikileaks finns. (Person C, Grupp 3) [Exempel 33]

Grupp 1 hade inte så mycket att säga om detta ämne. Alla hade inte tillräckligt med information för att uttrycka sig. De som hade var mera positiva till Wikileaks än Grupp 4 och 3, men inte på samma nivå som Grupp 2.

Jag hade inte hört namnet Wikileaks förrän nu, men jag känner till fallen. Tycker de för det mesta gör bra saker, och om makthavarna missbrukar sin makt så har folket rätt att få veta.” (Person C, Grupp 1) [Exempel 34]

Person A hade däremot hört om både Julian Assange och Wikileaks, och hade en positiv syn på arbetet de gör.

Jag har alltid varit för Wikileaks. De gör bra journalistik som man inte ser från andra länder.” (Person A, Grupp 1) [Exempel 35]

Person B och D var inne på samma spår som deltagarna i Grupp 4, men inte lika negativt inställda.

Jag är inte för att de publicerar information som potentiellt kan sätta liv i fara, men det är en annan diskussion. Om frågan är att skall Wikileaks få finnas så är svaret *ja*. (Person B, Grupp 1) [Exempel 36]

”Jag är inte världens största fan av Julian Assange som person. Han är en kontroversiell person av andra orsaker än bara Wikileaks. Men Wikileaks i sig är en bra grej, även om det är en aning oetisk ibland.” (Person D, Grupp 1) [Exempel 37]

Grupp 2 var den grupp som förhöll sig mest positiva till Wikileaks.

Det beror på vad som publiceras, men mestadels är det viktiga saker som allmänheter behöver få veta som de postar. Det är inte som att de publicerat koderna för [USAs] missiler. (Person D, Grupp 2) [Exempel 38]

I den här gruppen talade de mera brett om principen av Wikileaks än om Wikileaks själv, och vad det innebär för makthavarna runtom i världen.

För en vanlig människa kan det vara svårt att ta ner makthavarna, oavsett hur bra bevis man har. Därför är Wikileaks en guldgruva för då kommer det ut inte bara till landet utan även till resten av världen. (Person C, Grupp 2) [Exempel 39]

Om jag var tvungen att välja mellan en värld där Wikileaks finns och inte finns så väljer jag nog en värld där de finns. (Person B, Grupp 2) [Exempel 40]

Att Wikileaks väckte starka åsikter hos vissa var ingen överraskning, och jag hade förväntat mig att deltagarna skulle ha både positiva och negativa känslor gentemot dem. Det som förvånade mig dock var att i Grupp 4 så kritiserade de Irak-läckorna, medan de hade en neutral bild gentemot E-post läckorna från Demokratiska partiet (Se Exempel 23 & 24, samt Exempel 28)

3.4 "Fake News" och konspirationsteorier

I det här delkapitlet går jag noggrannare in på diskussionen om falska nyheter, så kallade "Fake News". Falska nyheter har alltid funnits så länge som nyheter har mera eller mindre existerat. Under senare hälften av 2010-talet blev termen mera känd då Donald Trump regelbundet använde den för att beskriva de medier som förhöll sig kritiska till honom.

Jag tycker att sådana här "nyheter" (...) som väcker starka känslor, till exempel just rädsla eller hat att, det är så lätt att man dras med i det och vill dela det vidare. Man vill visa åt andra hur hemskt någonting är, men sen i stundens hetta glömmar man att kolla hur var det med källan. Eller ser man att en vän har delat det så kanske man själv faller för samma sak. (Person D, Grupp 3 över varför hen anser att falska nyheter är farliga) [Exempel 41]

För det mesta är falska nyheter clickbait artiklar. (Person A, Grupp 2) [Exempel 42]

Vissa stater har ju till och med vissa nyhetsbyråer för att sprida "Fake News" och annat vad de vill ha ut. (Person A, Grupp 4) [Exempel 43]

Grupp 1 var inte så värst insatta i ämnet, men inte på grund av ignorans. Person A, som var den i gruppen som hade mest att komma med, hade följande motivering:

Jag är medveten om att medierna i vissa länder inte är de mest pålitliga, men själv oroar jag mig inte för det. Själv följer jag mest med finska nyheter, och jag har ingen orsak att tro att de sprider lögnen. (Person A, Grupp1) [Exempel 44]

Person D var inne på samma spår som Person A, och tog även upp en specifik Youtube-personlighet hen brukar titta på då och då.

Jo, jag bryr mig inte heller så mycket om att läsa utländska sajter. De finska duger bra åt mig. Även om jag ibland tittar på [Stephen] Crowder så är det mest för underhållnings skull än för att få information. (Person D, Grupp 1) [Exempel 45]

Konsensusen i Grupp 3 var för det mesta finns det en orsak varför de alternativa nyhetsmedierna nog blir anklade för att inte alltid vara trovärdiga.

På sociala medier finns det mera unga som kanske inte helt förstår vad som händer i världen, och det kan vara att de tänker mindre på det här med källkritik. (Person A, Grupp 3) [Exempel 46]

Alternativa nyhetsmedier blir helt av orsak anklagade för att sprida falska nyheter. Om de inte berättar sanningen så är det fake news och konspirationsteorier. Man måste ha en viss faktabaserad grund innan man börjar säga en massa saker. Sedan är det också viktigt att skilja mellan åsikter och fakta. (Person C, Grupp 3) [Exempel 47]

Endast Person B hade en lite annorlunda syn på ämnet än de tre andra.

Alternativa medier är en bra sak att ha, så att det också finns en annan synvinkel än den här som staten försöker få fram. Men problemet är sedan att du kan bygga en echo chamber omkring dig, där det endast finns saker som du vill höra. Men det är viktigt att ändå vara källkritisk och tänka längre än runt sin egen navel. (Person B, Grupp 3) [Exempel 48]

Grupp 2 var en aning mera insatta i ämnet. Person A tog upp hur viktigt det är med kritiskt tänkande på internet.

Om någon 15-åring, som inte ännu lärt sig källkritik, delar ett inlägg från Reddit så anser jag inte det är något problem. Problemet är när vuxna människor, som borde veta bättre, sprider någonting som är helt falskt. Det är då som det skapar oro och andra människor kan få helt fel uppfattning. (Person A, Grupp 2) [Exempel 49]

Efter det för diskussionen snabbt in på USA och medierna där. Person C hade samma åsikter som Person A i Grupp 1 om de finska medierna och utländska (i det här fallet amerikanske) medierna.

De vanliga finska medierna är pålitliga, så därför ser jag inget behov av alternativa nyhetsmedier här. Däremot kan jag föreställa mig att i ett land som USA, där medierna inte är de mest pålitliga, är de i större behov av nyhetskällor som ligger utanför mainstream.” (Person C, Grupp 2) [Exempel 50]

Eftersom intervjun hölls endast två veckor efter mordet på George Floyd (som ägde rum 25 maj 2020) handlade en stor del av diskussionen om honom, Black Lives Matter (förkortning: BLM) och den politiska högerens svar på det.

Det är vidrigt vilka ursäkter som den radikala högern har lagt fram för mordet på George Floyd – och de andra afroamerikaner som dött på grund av polisvåld. Jag vet inte om de missat poängen över varför folk är upprörda, eller om de medvetet sprider lögn och propaganda till lättlurade människor. (Person C, Grupp 2) [Exempel 51]

Person A hade följande tankar om varför vissa medier väljer att fokusera på de få våldssamma protesterna, och ignorera i de många fridfulla protesterna.

Fridfulla protester är helt enkelt inte sensationella, trots att största delen av BLM-protesterna är det. Clickbait artiklar säljer mera, och vad kan vara mera sensationellt än att läsa om hur anarkister bränner och förstör egendom? (Person A, Grupp 2) [Exempel 52]

Person D elaborera på vad Person A sade och kom även med sina åsikter över varför det är på detta vis.

Ett vanligt fenomen hos radikala människor i allmänhet – vare sig det är den radikala högern eller radikala vänstern – är hur de inte vill ens titta på nyheter från källor som inte direkt visar deras åsikter. De bildar en ekokammare omkring sig. (Person D, Grupp 2) [Exempel 53]

Grupp 4 var den grupp som var mest insatta i ämnet. De diskuterade ivrigt de olika kanalerna på nätet, deras påverkan, och Brexit.

Diskussionen började med att definiera vad som är konspirationsteori, och vad som endast är en teori.

”Om man klart och tydligt säger att ”det här är vad jag tror att har hänt” så är det en sak, då är det en teori. Problemet är om man inte klargör det, utan sprider det som att det var fakta, vilket jag tyvärr tror är ganska vanligt när det kommer till alternativa medier.” (Person B, Grupp 4) [Exempel 54]

Därefter gick man snabbt över till att diskutera Brexit och den vilseledande informationen som spreds under Brexit-kampanjerna.

TED-talaren tog bra upp det här med hur många som röstade på Brexit inte hade fått den relevanta informationen för att kunna göra ett informerat beslut. De hade fått höra att EU inte gjorde någonting för dem, trots att EU hade bekostat en skola, ett bibliotek och en idrottshall åt dem. (Person B, Grupp 4) [Exempel 55]

Diskussionen var inte helt svart-och-vit, dock. Deltagarna diskuterade både pros och cons med EU, och var det skulle betyda för Finland att gå ut ur unionen. Person D hade följande motivering över varför hen kanske kunde tänka sig rösta för att gå ut ur unionen.

Skulle vi i Finland ha något som Brexit så skulle jag länge och väl överväga pros och cons. Det dåliga med fri rörelse är att det är möjligt för företag att ta in människor från fattiga länder som är villiga att jobba långa arbetsdagar för dålig lön. (Person D, Grupp 4) [Exempel 56]

Även Person A, som annars hade positiva åsikter om EU, hade följande att säga om vad de positiva aspekterna med att gå ut ur unionen skulle innebära.

Det finns legitima orsaker att rösta för Brexit, såsom mera autonoma rättigheter. Man skulle ha egna valmöjligheter över sina egna lagstiftningar istället för att följa EU-kriterierna eller EU:s grundlagar. Men sedan skulle man inte ha samma rörelsefrihet som man nu har. Problemet är att de som röstade på Brexit röstade inte på en ideologi, utan på en trend som spreds via alternativa medier. (Person A, Grupp 4) [Exempel 57]

I relation till dokumentären The Great Hack tog Person B upp hur sociala medier användes till att sprida falska nyheter gällande Brexit.

”Alternativa medier överlag handlar mera om trender än om att förmedla faktabaserad information. Därför blir det ofta att det handlar om folks åsikter och inte vad som stämmer och vad som är falskt.” (Person B, Grupp 4) [Exempel 58]

Efter samtalet kring EU för diskussionen in på hur de alternativa medierna däremot kan unna ett samhälle, istället för att endast ha negativa konsekvenser. Både Person A och Person B, som tidigare hyst rätt så negativa tankar om alternativa nyheter, hade följande påståenden att säga om det.

Förstås om de traditionella medierna inte representerar till exempel minoriteter och deras bekymmer, så är det bra att det finns alternativa medier som faktiskt gör det. Om vi tar ett land som USA så kan jag bättre föreställa mig behovet av alternativa medier. (Person B, Grupp 4) [Exempel 59]

Och för att ta USA som exempel så är deras traditionella medier inte objektiva, utan representerar de politiska partierna. Om de alternativa medierna ställer svåra frågor om världshändelser som de traditionella medierna inte gör, så ser jag inget fel i det. Men som tidigare nämnt så måste de vara på det klara att det endast är spekulationer, och inte sprida det som klar fakta. (Person A, Grupp 4) [Exempel 60]

Framförallt ansåg deltagarna att krig är ett speciellt känsligt ämne, som måste hanteras ansvarsfullt, något som deltagarna erkände att de amerikanska medierna inte riktigt gör. Person A var inne på det, men Person D var den som tog upp det specifikt.

Speciellt när det kommer till krig är det viktigt att ifrågasätta orsakerna som etablissemangen lägger fram. Om de traditionella medierna inte gör det, så är det inte bara bra, utan nödvändigt att det finns alternativa medier som ifrågasätter det. (Person D, Grupp 4) [Exempel 61]

Av alla frågor var den här onekligen den som folk hade mest att komma med. Framför allt i Grupp 4, där de hade tittat på filmen ”The Great Hack”, hade de mycket att komma med. I Grupp 2 talade de om Black Lives Matter-demonstrationerna i USA, och det var ett ämne som också väckte känslor. Det var också intressant att höra deras åsikt över de positiva aspekterna som alternativa medier kan ha (Se Exempel 48 & 61)

3.5 Synen på framtiden

Det sista delkapitlet handlar om hur de tror att framtiden kommer att se ut på basen av medierna de konsumerar. Avsikten med frågan ”Hur tror ni världen kommer att se ut om femtio år?” var att de skulle utgående från sin nuvarande världsbild filosofera vad framtiden har att erbjuda.

I Grupp 2 hade de inte så mycket att komma med gällande den här frågan. De talade mera om konsekvenserna för digitalisering av media, och hur det kommer att påverka hur information sprids.

Det i sin tur kommer att leda till att fake news kommer att bara bli vanligare, och då blir det ännu svårare att skilja sanning från lögn. (Person C, Grupp 2) [Exempel 62]

Mediekritik var någonting de andra såg som ett måste när det kommer till digitalisering i framtiden. Person B ansåg att barn bör lära sig i riktigt unga år att tänka efter vad det är de läser på internet.

Därför är det viktigt att man lär barn från unga år att vara mediekritiska. Barn bör lära sig redan i lågstadiet att kritisera de medier de konsumerar, så att de faktiskt kan skilja på vad som är sant och vad som är falskt. (Person B, Grupp 2) [Exempel 63]

Person D var däremot av den åsikten att det inte är de yngre generationerna som kommer att ha svårt att skilja på sanning och lögn på internet, utan de äldre generationerna.

Jag tror det är mera den äldre generationen som kommer att lida av att medierna blir allt mera digitaliserade. Våra föräldrars generationer har inte fått lära sig mediekritik på samma sätt som vi har fått, för att inte tala om våra mor- och farföräldrar. (Person D, Grupp 2) [Exempel 64]

Person A fortsatte med Person B:s och Person D:s tankegång och lyfte fram det amerikanska presidentvalet 2016 som exempel.

Vi såg det redan 2016 i och med att Trump valdes till president. Unga deltog inte i valet och de flesta som röstade var äldre människor som trodde på alla hans lögn. Allt som krävdes var en google research, och man skulle ha vetat att han endast prata strunt. Digitalisering är oundvikligt, och därmed är också fake news oundvikligt. Därför är det så viktigt att man lär barn redan från tidig ålder att alltid ifrågasätta det de läser, även dagstidningarna. (Person A, Grupp 2) [Exempel 65]

Grupp 3 diskuterade mera det politiska klimatet och hur stora företag kan påverka världspolitiken. Även miljöfrågor togs upp. Person B, som hittills hade varit den mest kritiska till traditionella medier (även de finska) hade följande att säga om saken.

Ingenting kommer att hända förrän stora länder såsom USA, Ryssland och Kina får sina politiska strul i skick. Och tyvärr ser jag inte det hända i den närmaste framtiden. (Person B, Grupp 3) [Exempel 66]

Person C och Person D var inne på samma ämne som Person B, och hade detta att säga om chansen för att göra någonting åt klimatförändring.

Det här att några företag med mycket pengar har så mycket att säga om hur saker och ting styrs kan inte fortsätta. Om det gör det så kan jag tyvärr inte se hur världen kommer bokstavligen att överleva. (Person C, Grupp 3) [Exempel 67]

I många länder kommer det att vara omöjligt att bo i om några årtionden, och befolkningen verkar inte minska. Hungersnöd är också redan ett problem i många länder, så hur är det tänkt att vi skall försörja den ökande befolkningen med mindre resurser än vad vi redan har? (Person D, Grupp 3) [Exempel 68]

Person B fortsatte sedan med att diskutera krig och konsekvenserna för klimatförändring som medförs av det.

Krig bidrar också till många av dessa problem. Militärindustriella komplexet ger politikerna i USA miljontals dollar för att fortsätta dessa krig. Att fixa upp världen så att den är beboelig om femtio år är helt enkelt inte lika lönsamt, och därför kommer vi aldrig att se någon ändring på någonting. (Person B, Grupp 3) [Exempel 69]

Därefter lyfte Person A upp en positiv sak som framtiden kan medföra och som kan bidra till mänskligheten.

För att däremot nämna någonting positivt som framtiden kan föra med sig, så tror jag att artificiell intelligens kommer att utvecklas så till den grad att den kan bidra för mänskligheten. Jag tror inte det kommer att se ut som i science fiction filmer där AI tar över världen och utplånar mänskligheten. (Person A, Grupp 3) [Exempel 70]

Person C fortsatte på vad Person A sade och valde att avsluta diskussionen med att lyfta fram den medicinska utvecklingen.

Sedan går det medicinska framåt hela tiden också. För endast några årtionden var tuberkulos ett stort problem i Finland, men nu är det så gott helt och hållet utplånat. Vem vet, kanske vi någon dag kan hitta botemedel mot sjukdomar såsom ALS. (Person C, Grupp 3) [Exempel 71]

Grupp 4 var även in på samtalsämnen som miljöförstöring och överbefolkning, men även Corona-läget.

Högst antagligen gör mänskligheten en väldigt stor upptäckt inom teknologin som kommer att förändra världen, eller så kommer vi att fortsätta såsom vi alltid har gjort. Jag tror inte att någon rejäl katastrof kommer att hända – i alla fall inte under vår livstid – men inte skulle jag bli förvånad om det hände heller. (Person A, Grupp 4) [Exempel 72]

Person B och Person C hade en mera negativ syn på framtiden än vad Person A hade, och var mera in på samma spår som Person B från Grupp 3.

Tyvärr tror jag att en total katastrof är oundvikligt, om saker och ting fortsätter såhär. Vid det här laget föredrar jag nästan en apokalyps där maskinerna tagit över, än den som eventuellt kommer att ske tack vare människan. Om det sedan är under vår livstid är en annan fråga. (Person B, Grupp 4) [Exempel 73]

Världen styrs inte av folket. Så länge miljardärer som [Jeff Bezos] ger pengar åt de amerikanska politikerna kommer det alltid att vara rika som bestämmer. Och de har inte folkets bästa i tankarna. (Person C, Grupp 4) [Exempel 74]

Person D tog upp revolution som enda tänkbara möjlighet till förändring om ingenting snart ändras.

Jag tror inte heller vi kommer att se någon större förändring i hur saker och ting styrs. Rika blir bara rikare och fattiga blir bara fattigare. Såvida det inte skedde en revolution eller någonting liknande. (Person D, Grupp 4) [Exempel 75]

S

om avslutning på diskussionen sade Person A hur hen hade hoppats att coronaläget skulle få människor att tänka annorlunda.

Man hade lite hoppats på att corona-läget skulle få folk att öppna ögonen. Under bara några månader har luften blivit mycket renare, i och med att folk inte längre flyger. Men det är väl för optimistiskt att tänka att den vanliga människan skulle bry sig om sådant. (Person A, Grupp 4) [Exempel 76]

Liksom i Grupp 3 talade även deltagarna i Grupp 4 om överbefolkning. Till skillnad från Grupp 3, däremot, gick de in på ettbarnspolitiken som existerade i Kina under åren 1979-2015/2016 som en potentiell lösning på problemet. Det är värt att notera att trots att de talade om ämnet så betyder det inte att de uppriktigt stödde denna policy.

Det bor över sju miljarder människor i världen, varav en miljard bor i Kina och en miljard bor i Indien. I Afrika ökar mängden barn hela tiden också. Det skulle verkligen inte förvåna mig om något av dessa länder etablerar en ettbarnspolitik som en lösning. Kanske inte Kina, då de hade det redan, men andra länder. (Person A, Grupp 4) [Exempel 77]

Det är dock inte en lösning som fungerar på långsikt. För att en sådan lag skall fungera krävs en totalitär stat, och inte ens då behöver det nödvändigtvis fungera. Kina är det bästa exemplet på det. Trots ettbarnspolitiken så är det fortfarande det folkrikaste landet i världen. (Person D, Grupp 4) [Exempel 78]

Det här var den svåraste frågan för deltagarna att svara på. Som sagt var den medvetet löst formulerad så att deltagarna själva skulle tolka den såsom de ville. Hursomhelst, så var svaren allt från dystra (Se Exempel 68) till hoppfulla (Se Exempel 70 & 71)

4 ANALYS

I det här kapitlet kommer jag att analysera resultaten från de fyra intervjuerna för att få ett svar på forskningsfrågan ”Hur påverkar de alternativa medierna ungdomarnas omfattning om omvärlden?”

Intervjuerna har varit informativa och intressanta. Användningen av medierna bland deltagarna var varierande, vilket ibland kunde leda till djupsinniga diskussioner bland deltagarna. En vanlig förekomst bland grupperna var att det var en eller två personer som tog kontroll över diskussionerna, medan andra behövde mera uppmuntring.

Som delkapitel använder jag mig av mina tre hjälpfrågor, analyserar och jämför resultaten från gruppdiskussionerna, för att till sist få svaret på min huvudfråga.

4.1 Alternativa och traditionella medier

Något som nästan alla grupper hade gemensamt var att jämföra medierna i Finland med medierna i USA. Dels kan detta bero på att intervjuerna hölls så nära in på mordet på George Floyd (25 maj 2020) och Black Lives Matter-protesterna som ägde rum därefter. Endast diskussionen med Grupp 1 ägde rum före, medan de tre andra skedde två-tre veckor efteråt. Framför allt i Grupp 2 diskuterade de händelsen. (Se Exempel 51)

En överväldigande majoritet av deltagarna ansåg att de finska traditionella medierna (YLE, Helsingin Sanomat, HBL) är pålitliga nyhetskällor. På basen av deras exempel verkar de även anse kvällstidningar, såsom Ilta-Sanomat, vara en pålitlig källa, men något man skall ta med en nypa salt då tidningens huvudsakliga mål är att tjäna pengar. Även Grupp 1, som hade de yngsta deltagarna, var positivt inställda till de finska medierna.

Några verkade vara insatta i de alternativa nyheterna på nätet, men väldigt få var positivt inställda till dem. Endast Person B från Grupp 3 samt Person C och D från Grupp 4 verkade ha en positiv inställning till alternativa nyheter. Det betyder att av alla sjutton deltagare som jag intervjuat så hade endast tre personer en positiv blick på alternativa nyhetsmedier. Däremot hade ingen deltagare en helt och hållet negativ syn på alternativa nyheter. De flesta förhöll sig kritiskt till dem, men konsensusen verkade vara att om inte de traditionella medierna uppfyller förväntningarna, så är alternativa medier kanske till och med nödvändiga.

4.2 Den politiska inriktningen

För de allra flesta spelade den politiska inriktningen inte någon större roll. De flesta ansåg att mediernas uppgift inte är att ge efter för folks ekokammare, utan att rapportera sanningen åt befolkningen oavsett vad.

Under diskussionerna gällande mediernas agenda verkade den överväldigande majoriteten anse att de finska medierna inte har någon specifik agenda. Endast en sade att medierna följer sin egen agenda, men vad den agendan är elaborerades inte. De flesta hade dock den åsikten att finska medierna är trovärdiga och transparenta.

Detta stämmer överens med den senaste undersökningen från Reuters, där det rapporterats att 56% av finska befolkningen litar på medierna över lag, och 69% litar på de medier de konsumerar. (Reuters, 2020)

Utifrån diskussionerna kan man antyda att de flesta hade mera eller mindre liberala åsikter. Vissa hyste några vänsterinriktade åsikter, bland annat Person C från Grupp 4 som talade om klasskillnaderna mellan rika och fattiga. Om hon identifierar sig som vänsterinriktad är sedan en annan fråga.

Aldrig riktigt fick jag uppfattningen att de följer medier som har politiska agendor. Ingen tog till exempel upp att de läser de politiska partiernas tidskrifter, utan de nämndes endast i förbifarten. Utifrån det kan man dra slutsatsen att den politiska åskådningen inte spelar någon större roll. Det är fullt möjligt att resultaten hade sett annorlunda ut om deltagarna var amerikaner, men än så länge har de förtroende för de finska medierna.

4.3 De populäraste publikationerna och kommentatorerna?

Den kanal som alla grupper nämnde var YLE. Både den finskspråkiga och svenskspråkiga sidan nämndes som pålitliga källor som grupperna gärna vänder sig till. En annan orsak varför YLE är en omtyckt nyhetskälla kan också bero på att, till skillnad från HBL och Helsingin Sanomat, är YLEs artiklar gratis och tillgängliga för alla. Man behöver inte prenumerera på YLE för att komma åt deras innehåll. Grupp 1 ansåg att artiklarna är informativa och välformulerade, och ger i allmänhet en bra bild av innehållet.

Dagstidningarna nämndes också som omtyckta nyhetskällor. Ingen av deltagarna prenumererade själv på Helsingin Sanomat eller HBL. Däremot nämnde de att de gärna läser tidningarna om de är hemma hos en släkting eller bekant som har en prenumeration. Varför dagstidningarna inte är lika besökta som YLE kan bero på att man behöver en prenumeration för att komma åt flera av artiklarna. Även kvällstidningen Ilta-Sanomat nämndes som en omtyckt källa, framför allt i den finskspråkiga gruppen. Kvällstidningar har ett rykte att inte alltid vara helt pålitliga, vilket var något som gruppen medgav, men Ilta-Sanomat ägs av bolaget Sanoma som även äger Helsingin Sanomat.

Till exempel tog de inte alls upp Italehti på samma sätt. Ur detta kan man dra slutsatsen att kanske Ilta-Sanomat är en aning mera pålitlig än Italehti. Det är ändå värt att notera

att kvällstidningar är betydligt mera beroende av pengarna de får in, och därmed inte pålitliga på samma sätt som dagstidningarna.

Däremot följer nästan ingen aktivt självständiga nyhetskanaler på de sociala medierna. Vissa läser dem antingen på grund av att källan är pålitlig (dagstidning, YLE) eller av nyfikenhets skull. Youtube-kommentatorer nämndes nästan inte överhuvudtaget, vilket var en aning förvånande. De enda som nämndes vid namn var Joe Rogan, Stephen Crowder, Ben Shapiro och Alex Jones (Se Exempel 8 & 9).

Karaktärer såsom Alex Jones nämndes dock endast som ett extremt exempel på varför man inte skall ta politiska kommentatorer på internet på allvar. Alex Jones är en Youtube-personlighet som blivit känd via den högerinriktade nätsidan *Infowars*, som han grundade. *Infowars* har vid ett flertal tillfällen blivit anklagade för att sprida falska nyheter och konspirationsteorier. Han har bland annat hävdad att Sandy Hooks-skjutningen, där flera barn i åldrarna sex till sju år, var ett påhitt av staten för att beröva befolkningen deras rätt till vapen. Föräldrarna till offren har stämt honom på 100,000 dollar för denna konspiration (The Guardian). Ingen av de som tog upp honom sa att de ser på hans show, utan har bara sett några klipp här och där. Alex Jones har ingen påverkan på de intervjuade. Tvärtom kan man nästan säga att han är en orsak till att de inte följer alternativa nyhetsmedier. Han representerar allt som är fel med det.

Stephen Crowden och Ben Shapiro är också två högerinriktade kommentatorer, men deltagaren som tog upp dem sa att det är mest för underhållningens skull, och inte för att få information. Ben Shapiro är grundaren för internetsidan *The Daily Wire*, och är främst känd för sin slogan "Facts don't care about your feelings" (översättning: "fakta bryr sig inte om dina känslor"), vilket han har nålat fast överst på sin twitterfeed. Stephen Crowder är värd för podcasten *Louder with Crowder*. Deltagaren som tog upp dem sa att han dock inte ser på dem på regelbunden basis, utan endast om de dyker upp i hans Youtube-feed eller någon delar en länk.

Den enda som togs upp i positivt ljus var Joe Rogan. Rogan är värd för den populäraste podcasten på Youtube, *The Joe Rogan Experience*. I sin podcast talar han med diverse inbjudna gäster och samtalsämnet kan variera mellan sport, kultur och politik. Några gäster har varit bland annat Dan Aykroyd, Mike Tyson, Glenn Greenwald, Elon Musk, Kevin Hart, Jordan Peterson, Kanye West, Bernie Sanders, med flera.

Deltagaren sa att det är den enda platformen på Youtube där man kan få ett brett perspektiv över den politiska skalan, då Rogan kan i en intervju ha Ben Shapiro, och i en annan ha Bernie Sanders. Till skillnad från en politisk debatt, där det ofta finns flera deltagare och alla skall få muntur, så är det på en Rogan-podcast endast Rogan själv och den inbjudne gästen, och det finns ingen tidsbegränsning heller.

Gästen kan i lugn och ro tala om sina idéer, och Rogan kan ställa bra frågor som utmanar gästen samtidigt som han undviker så kallade ”gotcha” frågor. Ett bra exempel på det är intervjun med Bernie Sanders, där vissa kommentarer löd att han inte låter som en ”galen gammal gubbe”, till skillnad från hur de traditionella medierna porträtterar honom (Joe Rogan Experience #1330, 2019)

5 SAMMANFATTNING

Avsikten med det här arbetet var att undersöka vilken påverkan alternativa medier har på ungdomars syn på omvärlden. För att få så mångsidiga svar som möjligt höll jag fyra fokusgrupper med ungdomar i åldrarna 17 till 25-års-ålder. Min forskningsfråga löd: Hur påverkar de alternativa medierna ungdomars uppfattning om omvärlden?

Mina tre hjälpfrågor var följande:

1. Hur mycket använder ungdomar sig av de alternativa medierna i jämförelse med de traditionella medierna?
2. Hur stor roll spelar ungdomarnas politiska inriktning?
3. Vilka är de populäraste publikationerna och politiska kommentatorer?

På basen av den undersökning jag gjort så har jag kommit fram till den slutsatsen att alternativa medier inte har en stor påverkar på ungdomarnas syn på världen. De flesta av dem använder sig inte av dem på vardaglig basis, utan väljer fortfarande att få information från de traditionella medierna. YLE var helt klart den populäraste nyhetskällan, och efter det var det dagstidningarna. Även kvällstidningarna uppskattades mera än nyheterna som man hittar på internet.

För det flesta var det viktigare att få rätt information från medierna, i stället för att få sina egna politiska åsikter bekräftade av en utomstående. Både de svenskspråkiga och

finskspråkiga deltagarna som jag intervjuade var av åsikten att den politiska åskådningen inte spelar en så stor roll. Tvärtom ansåg de att objektiv media som håller alla makthavare – oavsett parti – ansvariga för sina handlingar är mediernas viktigaste uppgift, för att undvika att skapa ekokammare (se Exempel 53).

De finska medierna fortsätter att ha folkets förtroende. I en undersökning vid Helsingfors Universitet argumenterar Janne Matikainen att i och med att skepticismen för nyhetskällor på internet blir allt starkare, är möjligheterna stor att uppskattningen för professionell journalism ökar (Matikainen, 2020)

KÄLLOR

- An introduction to qualitative research, 2020, Scribbr. Tillgänglig: <https://www.scribbr.com/methodology/qualitative-research/> Hämtad: 29.04.2021
- Barbera, P., 2020, Social Media, Echo Chambers, and Political Polarization, Persily, N. & Tucker, J., *Social Media and Democracy: The State of the Field and Prospects for Reform*, Cambridge University Press, United Kingdom, s. 34-55
- Chomsky: Arrest of Assange Is "Scandalous" and Highlights Shocking Extraterritorial Reach of U.S., 2019, Democracy Now. Tillgänglig: <https://www.youtube.com/watch?v=RYdDp4mHDRY> Hämtad: 10.10.2020
- Finland, 2020, Reuters Institute for the Study of Journalism, Oxford University. Tillgänglig: <https://www.digitalnewsreport.org/survey/2020/finland-2020/>
- Fuchs, C, 2020, *Nationalism on the Internet: Critical Theory and ideology in the age of social media and fake news*, Routledge, New York
- Grenski, M., Volkova, S., Kumar, S., 2020, User Engagement with Digital Deception. Shu, K., Suhang, W., Dongwon & L., Huan, L. (red.), *Disinformation, Misinformation, and Fake News in Social Media: Emerging Research Challenges and Opportunities*, Springer, Schweiz, s. 39-62
- Harris Lipschultz, H., 2021, *Social Media Communication: Concepts, Practices, Data, Law and Ethics*, 3:e upplagan, Routledge, New York
- Newman, N., 2019, How Young People Consume News and The Implications For Mainstream Media, 2019, Reuters Institute for the Study of Journalism, Oxford University.:<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2019-08/FlamingoxREUTERS-Report-Full-KG-V28.pdf> Hämtad: 20.11.2019
- Joe Rogan Experience #1330 – Bernie Sanders, 2019, PowerfulJRE. Tillgänglig: https://www.youtube.com/watch?v=2O-iLk1G_ngHämtad: 23.4.2021
- Matikainen, J., Ojala, M., Horowitz, M., & Jääsaari, J., 2020, *Media ja yleisön luottamuksen ulottuvuudet: Instituutiot, journalismi ja mediasuhde*, Helsingfors Universitet, Finland
- Reuters Institute Digital News Report 2019, 2019, Reuters Institute, Oxford University. Tillgänglig:https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/inline-files/DNR_2019_FINAL.pdf
- Siegel, A., 2020, Online Hate Speech, Persily, N. & Tucker, J., *Social Media and Democracy: The State of the Field and Prospects for Reform*, Cambridge University Press, United Kingdom, s. 56-88
- Weibiull. L & Wadbringer. I, 2020, *Det svenska medielandskapet: Traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens*, 2:a upplagan, 2020 Författarna och Liber AB, Malmö